

Etika për fëmijë

Dhurorë e përmuajshme, nga revista "Etika"

Viti 4 - Numri 47 - Nëntor 2014

The background of the entire page is a photograph of two children in silhouette, playing in a field of tall grass at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. One child is standing on the left, with their right arm raised and hand on the head of the other child, who is standing on the right. The overall mood is peaceful and joyful.

Mirësitë e fëmijëve

Mirësitë e fëmijës

Emine Tashgetiren

Të dashur miq,

Dua të ndaj me ju një ngjarje që më ka ndodhur këto ditë. U ktheva në shtëpi pas një dite shumë të lodhshme. Kisha disa gjëra për të blerë, prandaj shkova deri në market. Bleva gjërat që më duheshin dhe po kthehesha në shtëpi me disa qese në dorë. Sapo hyra te dera e pallatit u ndesha me një fëmijë rreth moshës 8-9 vjeçare. Me siguri po kthehej nga shkolla. Në dorë mbante çantën dhe disa qese të tjera. Edhe pse i kishte duart e zëna, ai kaloi përpara meje dhe i ra ziles. U shikua në sy dhe më buzëqeshi. Unë u lumturova, sepse dera m'u hap pa pasur nevojë për të nxjerrë çelësin.

Nejse, dera u hap dhe ne u futëm në pallat. Fëmija, i ëmbël edhe pse i kishte duart i kishte të zëna, më tha: "A dëshironi t'ju ndihmoj?"... E përgëzova për edukatën që kishte dhe, duke e falënderuar ia dhashë qeset.

Vrapoi përpara meje në mënyrë që të shtypte çelësin e dritave. "Po i shtyp unë me shpejtësi, ju mos u lodhni",- më tha. Fëmija ishte me të vërtetë shumë i kujdesshëm. Dashuria dhe respekti për të po më rritej pa masë. U futëm në ashensor. Menjëherë më pyeti në cilin kat do të ndaloja dhe shtypi numrin pesë.

Më pas mësova që ai vetë jetonte në kat të tretë dhe u habita edhe njëherë

nga mirësjellja e tij. Unë i thashë që isha shumë e lumtur nga sjellja e tij. Edhe ai u gëzua nga fjalët e mia dhe, kur mbërritëm në katin tim, më hapi derën e ashensorit. Nuk harroi të më uronte një mbrëmje të mirë. Fytyra e buzëqeshur e atij djali të vogël më mbeti në mendje për një kohë shumë të gjatë. Sa fëmijë i mirë dhe i edukuar që ishte!..

Kjo ngjarje më kujtoi hadithet e Pejgamberit tonë të nderuar, të cilat thonë:

- Më i miri nga ju është ai që ka moralin më të lartë.

- Në Ditën e Gjykimit nuk do të ketë asgjë më të rëndë (në peshore) se morali i lartë sepse Allahu Teala nuk i do njerëzit që flasin keq.

-Një besimtar me moral të lartë ka gradë të barabartë me atë që adhuron Zotin natën dhe agjëron ditën.

-Duhet të keni moral të lartë, fytyrë të qeshur dhe duhet të jeni të dhënë pas punëve të mira dhe mos i mundoni njerëzit e tjerë."

Po, ky fëmijë e kishte fituar kënaqësinë e Allahut me anë të sjelljes së tij në ato 3-4 minuta.

Të dashur fëmijë, nuk mund të rri pa e kujtuar atë fëmijë të vogël dhe të edukuar dhe të mos ju uroj edhe juve që të merrni

shembull nga mirësjellja e tij. Gjithashtu bëj Dua që buzëqeshja të mos largohet kurrë nga fytyra e tij e ëmbël dhe që Allahu ta përballë gjithmonë me njerëz të mirë.

Të dashur fëmijë, juve mbase ju duket një veprim krejt i thjeshtë, por nuk mund ta dini ndikimin që mund të ketë tek të tjerët ajo që ju bëni. Ju jeni dëshmitarë të kënaqësisë që më dha sjellja e mirë e djalit që banonte në pallatin tim. Me siguri që edhe ju jeni hasur me raste të tilla. Nëse keni dëshirë, mund të na i tregoni edhe

neve duke na shkruar në revistën tonë. Do të ishte bukur t'i lexonim së bashku historitë e veçanta të jetës suaj.

Po, është bukur që të përballësh me njerëz me moral të lartë dhe me sjellje të bukura. Allahu (xh.sh) dhe Pejgamberi ynë i nderuar janë shumë të kënaqur nga njerëz të tillë. Sa fitim i madh...

Sa lumturi e madhe që Allahu dhe i Dërguari i Tij të jenë të kënaqur prej teje...

Qofshi nën mbrojtjen e Allahut, miqtë e mi të shtrenjtë!..

PËRRALLA NGA MEVLANA

Xhemil Xhesur

BURRI QË I BINTE TË FIKËT PREJ AROMËS SË MIRË

Një burri i ra të fikët dhe më pas u rrëzua, kur po kalonte pranë një tregu ku prodhoheshin dhe shiteshin parfume dhe aroma të mira. Tregtarët rendën për ta ndihmuar të panjohurin e për ta përmendur. Dikush e leu me aromë të mirë, dikush me misk, dikush... Burri vinte në vete e përsëri i binte të fikët. Kjo çudi i bëri të stepeshin të gjithë.

Askush nuk dinte çfarë të bënte...

Teksa tregtarët po bisedonin për t'i ofruar ndihmë këtij njeriu, në atë çast andej pari kaloi i vëllai i burrit. Ky na qe i mençur dhe me përvojë. Menjëherë e kuptoi shkakun, pse vëllait të tij të madh i binte të fikët. Kërkoj e kërkoj dhe gjeti një lëkurë. Ia vendosi te hunda për t'i marrë erë. Çuditërisht, burri menjëherë erdhi në vete. Të pranishmit u habitën nga veprimi i të sapo ardhurit. Vëllai u bëri këtë shpjegim: "Të dashur miq, këtu nuk ka ndonjë gjë të çuditshme! Vëllai im i madh punon deri në mbrëmje me lëkura për të fituar bukën e gojës. Ai është mësuar me erën e lëkurës, ngaqë është punues lëkure. I ka rënë të fikët, sepse nuk ka mundur të durojë aromën që shisni ju. Siç e patë edhe ju, ai erdhi në vete sapo ndjeu erën e lëkurës."

Njerëzit e dëgjuan dhe morën këtë mësim: "Njerëzit e kanë të nevojshme t'i dinë zakonet e të tjerëve dhe të veprojnë sipas atyre zakoneve."

QENI DEMBEL DHE DIMRI

Një qen dridhej nga i ftohti i dimrit. Nuk kishte as ushqim për të ngrënë dhe as kolibe për t'u strehuar. Qeni dembel tha me vete: "Kur të vijë vera dhe të ngrohet koha, do të bëj një kolibe për vete. Brenda do të fus ushqim dhe do ta ruaj përgjatë gjithë dimrit. Kështu, dimrin e ardhshëm do ta kaloj lehtë e më lehtë."

Qeni, përmes të ftohtit e acarit të dimrit, e imagjinonte vazhdimisht këtë gjë. Kjo imagjinatë dhe ëndërr e ndihmuan për të kaluar dimrin.

Ditët kaluan dhe

koha filloi të ngrohej. Kur erdhi stina e verës, qeni dembel tha me vete përsëri: "Unë, vërtet, mendoja tërë dimrit për të bërë një kolibe, por cila është ajo kolibe që mund ta zërë trupin tim të madh? Ehuuu, edhe dimri është larg..!"

Ndaj, vendosi të mos lodhej. Gjente ushqim pa u lodhur dhe flinte në cilëndo hije që dëshironte e diktonte. Edhe pse nganjëherë i vinin në mendje vuajtjet që kishte hequr në dimër, prapë se prapë i linte për më vonë gjërat që kishte menduar për të bërë. Kështu... stina e verës kaloi dhe erdhi dimri. Qeni e kuptoi menjëherë se do të vuante përsëri. Atëherë nuk duroi e tha: "Asnjëherë punën e sotme nuk do ta lë për nesër. Për këtë ju premtoj..."

MIU MENDJEMADH

Në një shkretëtirë ecte një karvan. Për shkak të një furtune që u shfaq befasisht, njëra prej deveve u nda nga karvani dhe humbi në shkretëtirë. Ajo filloi të ecte për të gjetur karvanin. Rrugës pa një mi të vogël. Ai kishte kapur kapistrën e saj dhe ecte si 'i madh'. Deveja e vështroi një herë, por nuk i tha gjë.

Miu ecte përkrah devesë, mburrej e lavdërohej papushim. Kaq shumë u mburr dhe u lavdërua, sa nisi të sillej me arrogancë e mendjemadhësi edhe ndaj devesë. Ajo e shikonte herë pas herë dhe tundte kokën.

Miu ecte, deveja ecte. Miu para, deveja pas. Ec e ec dhe arritën te një përrua. Miu, kur pa përroin, u tremb.

-Ç'ke?!.. – e pyeti deveja me të tallur.

-Përpara kam një përrua të madh.

- Çfarë do të

bëjmë tani, o deve?

-Mua po më pyet? A nuk je ti prijësi im? Hyr në përrua dhe të kalojmë matanë.

-Përroi është shumë i thellë. Unë mbytem në këtë ujë!

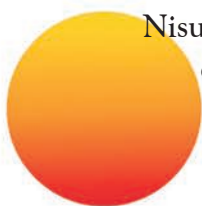
Deveja hyri në ujë e para. Iu kthye miut:

-Eja, eja mi i vockël! Përroi nuk qenka shumë i thellë. Uji arrin deri në gjunjë!

-Kjo sipas gjunjëve të tu, o deve! Jo, jo, unë mund të mbytem në atë ujë.

-Kështu është, kur bëhesh mendjemadh! Kurrë mos e krahaso veten me ata që janë më të mëdhenj se ti! – e këshilloi deveja.

- Ke të drejtë! Më fal, o deve!

Nisur nga fjalët e miut, deveja e mori në kurriz, dhe së bashku kaluan në anën tjetër të përroit.

PESHKU I PAMEND...

Na ishte seç na ishte. Në një liqen jetonin tre peshq të cilët quheshin Akball, Orball dhe Jaman. Të tre loznin bashkë të gëzuar. Nganjëherë jepe-shin shumë pas lojës sa dilnin edhe në sipërfaqen e ujit.

Kështu një ditë, teksa kishin dalë në sipërfaqen e ujit, dhe dhënë pas lojës, befasisht Akballit i ra në sy një diçka e zezë që ishte larg, në ajër dhe... sikur afrohej. Mendoi me vete: "... mbase, ajo, mund të jetë një shqiponjë!.."

Akballi ishte një peshk i kujdesshëm. Çdo punë e bënte në kohën e saj dhe me përpikmëri të madhe. Nuk e linte në dorë të fatit. Prandaj u tha shokëve: "Duhet të kthehemi në fund të liqenit. Nëse ajo gjëja e zezë është një shqiponjë, mund të na kapë. Edhe nëse nuk është shqiponjë, nuk humbim gjë po u kthym në fund të liqenit. Më vonë dalim përsëri në sipërfaqe të ujit dhe lozim..."

Jamani ishte një peshk që i besonte shumë vetes dhe çdo punë e linte për më në fund. Menjëherë e kundërshtoi Akballin, dhe i tha: "Mos vallë do të frikësohemi nga diçka që nuk e dimë se çfarë është?"

Pastaj... çfarë mund të ndodhë, nëse është shqiponjë? Mos u bëni merak, sepse nuk mund të na bëjë asgjë! Ajo afrohet dhe ne shpejt, zhytemi..."

Akballi u zhyt në fund të liqenit, por nuk harroi t'u thoshte: "Ju e dini! Por... kujdes!" Ndërkohë Jamani vazhdonte të lozte plot gëzim, ndërsa Orballi i pavendosur, ndiqte me bisht të syrit gjënë e zezë që po afrohej e po afrohej...

Pas pak Orballi u zhyt në ujë duke bërëtitur: "Kjo është një shqiponjë! Largohuni! Mbaruam!.."

Jamani i tha Orballit: "Hëh! Po ikën more frikacak? Ik, ik... se..."

Jamani u trimërua. Tha: "Unë mund të loz edhe vetëm dhe nuk mërzhitem... Çfarë mund të më bëjë mua një shqiponjë?! Hë, hë... Jam trim unë!"

Shqiponja kishte udhëtuar, dhe tani po i afrohej Jamanit. Ai mendoi se ajo nuk mund ta kapte kurrë, dhe... kur po bëhej gati të zhytej, shqiponja u hodh mbi Jamanin. E mbuloi me trupin e saj të madh. Jamani ndjeu se po fluturonte, po fluturonte... Ashtu i turbulluar, ende nuk po kuptonte se çfarë po i ndodhte... Ai po fluturonte, po fluturonte... Shqiponja e kishte kapur. Tashmë çdo gjë kishte marrë fund. Jamani u pendua ngaqë nuk bëri kujdes, por tani... ishte tepër vonë...

FJALA E FQINJIT

Një gjahtar trim po shëtiste në pyll. Papritur dëgjoji disa zëra që vinin pak më tutje dhe vrapoi nga ajo anë. Kur... çfarë të shihte?!.. Një gjarpër i madh kishte mbërthyer një ari dhe po ia merrte frymën. Gjahtari e vrau menjëherë gjarpërin duke e qëlluar pam-pam me pushkë, dhe e shpëtoi kështu ariun.

Ariu e falënderoi gjahtarin dhe iu ngjiti pas si të ishte një qen. Gjahtari u mundua ta kthente pas, por ariu nuk u kthye dhe vazhdoi ta ndiqte...

Një ditë gjahtari u sëmur dhe zuri shtratin. Njëri nga fqinjët erdhi ta vizitonte. Ai u habit shumë kur

hyri në dhomë dhe pa ariun.

“Fqinj, ç’punë ka ky ari këtu?!” - e pyeti gjahtarin.

Gjahtari i tregoi se çfarë i kishte ndodhur, dhe se që atëherë ariu nuk i ishte ndarë nga pas. Fqinji e paralajmëroi e i tha:

“Ariu nuk mund të bëhet mik i njeriut. Gjeji vetes një mik njeri!”

“Ti i thua këto fjalë nga xhelozia!” – ia ktheu gjahtari.

Fqinji e paralajmëroi me këmbëngulje, por këtë herë gjahtari u zemërua dhe e përzuri nga shtëpia. Fqinji u mërzi shumë për mikun e tij gjahtar dhe tha me vete: “Unë e bëra detyrën time dhe e paralajmërova... Kurse ai mendon se unë e kam

zili. Shpresoj të mos e pësojë keq nga kjo pameëndësi!”

Pas disa ditësh, ndërsa gjahtari po flinte poshtë një peme, një mizë fluturoi mbi të dhe iu ul mbi hundë. Ariu nga ndjenja e mirënjohjes që kishte ndaj gjahtarit, filloi ta trembte mizën që të ikte, por nuk ia doli që ta largonte. Më në fund, në mendje i erdhi një mendim i mirë. Mori një gur të madh dhe sapo miza u ul sërish mbi hundën e gjahtarit, ai lëshoi me forcë gurin mbi të. Miza ngordhi, por gjahtari për pak sa nuk vdiq. Gjahtari, i cili u përmend me vonesë, nuk u mërzi shumë me ariun, por i erdhën menjëherë në mendje fjalët e fqinjit. Tashmë ai e kuptoi më së miri rëndësinë e të qenit mik me njerëz të mirë e të zgjuar.

HARABELI KËSHILLON GJUEVARIN

Një herë e një kohë, një gjuetar kishte ngritur një kurth për të kapur zogj. Në kurth ra një harabel. Kur gjuetari e mori harabelin në dorë, ai filloi t’i thoshte:

-O njeri! Çfarë do të përfitosh nëse do të hash një zog të vogël si unë? Nëse më lë të lirë, do të të jap tri këshilla. Ato do të të bëjnë të pasur. Vetëm dua që këshillën e parë të ta jap sa jam në dorën tënde; të dytën mbi atë çati; ndërsa të tretën mbi pemë.

Gjuetari pranoi këshillën e zogut, dhe zogu ia dha këshillën e parë ndërkohë që ai e mbante në dorë:

-Mos i beso të pamundurës, kushdo që të ta thotë atë!

Gjuetari e lëshoi zogun ashtu siç i kishte premtuar dhe zogu hipi mbi çati për t’i dhënë këshillën e dytë:

-Mos u mërzi për asnjë mundësi që të ka ikur nga duart!

Pas këshillës së dytë i tha këto fjalë: “O njeri i pamend! Nëse do të më kishe prerë, do të ishe bërë pronar i perlës dhjetë derhemëshe që kam brenda, por çfarë t’i bësh, ajo që kaloi, kaloi. Do të thotë se nuk ka qenë kështu yt!”

Kur dëgjoi këto fjalë, gjuetari shkuli flokët nga inati dhe filloi të qante.

-Si më iku kështu nga duart, zogu?! - tha i zemëruar.

Kur e pa në atë gjendje, harabeli i thirri gjuetarin: “Shiko si u bëre! U mërzi ngaqë të iku

perla nga duart, por ç’ të thashë unë në këshillën e dytë: “Mos u mërzi për asnjë mundësi të humbur!” Po në këshillën e parë a nuk të thashë “Mos i beso asnjë gjëje dhe fjale të pamundur!”? Por ti, kur dëgjove për perlën, të iku mendja. Unë nuk vlej as tre derhem, e si mund të kem brenda një perlë dhjetë derhemëshe? A nuk e mendove këtë?”

Pasi dëgjoi këto fjalë, gjuetari erdhi në vete dhe tha:

-Ke të drejtë, zog! Ti je shumë i zgjuar! Të paktën më jep edhe këshillën e tretë, pastaj ik!

Zogu i vogël fluturoi nga çatia në pemë dhe, duke e parë gjuetarin në një mënyrë tallëse, i tha duke qeshur: “Se mos i zbatove dy këshillat e para që të të jap të tretën!” Pastaj humbi në fluturim...

Doçkëzat e vogla

Xhahid Bushati

- Eris, bija ime, po rend në fëmijërinë tënde -

1. "Të t'i push doçkëzat-gjethe!" –

shpesh të thosha bija ime.

Zgjasje doçkat si penela

e më falje vizatime...

E më falje ngjyrat, dritën,

e më falje të papriturën...,

e më falje qiellin blu,

ishte ngjyrë, a sytë e tu?..

2. "Të t'i push doçkëzat-gjethe!"

"Ba... i fsheha! I gjen dot?.."

I kërkjoja, dhe i gjeja...,

doçkat, pëllumbin, kishin shok...

Doçkat-doçkat aq nazike
eh, si rriteshin çdo ditë!..
ishin lule, ishin rreze,
ishin ëndrra, ishin dritë...

Nëpër xhepa doçkat flinin,
por ato, ndoshta, s'e dinin...
se babushi i kërkonte,
në sy malli s'i pushonte...

Dhe i gjeja si zogj strukur
thellë në xhepat si "fole"..
Dhe i prekja, s'i trazoja,
'malli-zog' me ta po fle...

'Zogu-mall' nuk ish përrallë,
vinte që nga shpirti im...
bëhej puthje, përkëdhelje,
ninullë bëhej, përqafim...

3. Doçkëzat si dallëndyshe,
xixëllonja, gurë të çmuar,
doçkëzat bëheshin shami
kur më shihnin sylotuar...

Doçkëzat më falnin ëndrra,
doçkat – yje – dritë pafund...
Flisnin doçkat, a Erisi:
"Ba..., të dua shumë, shumë..!"

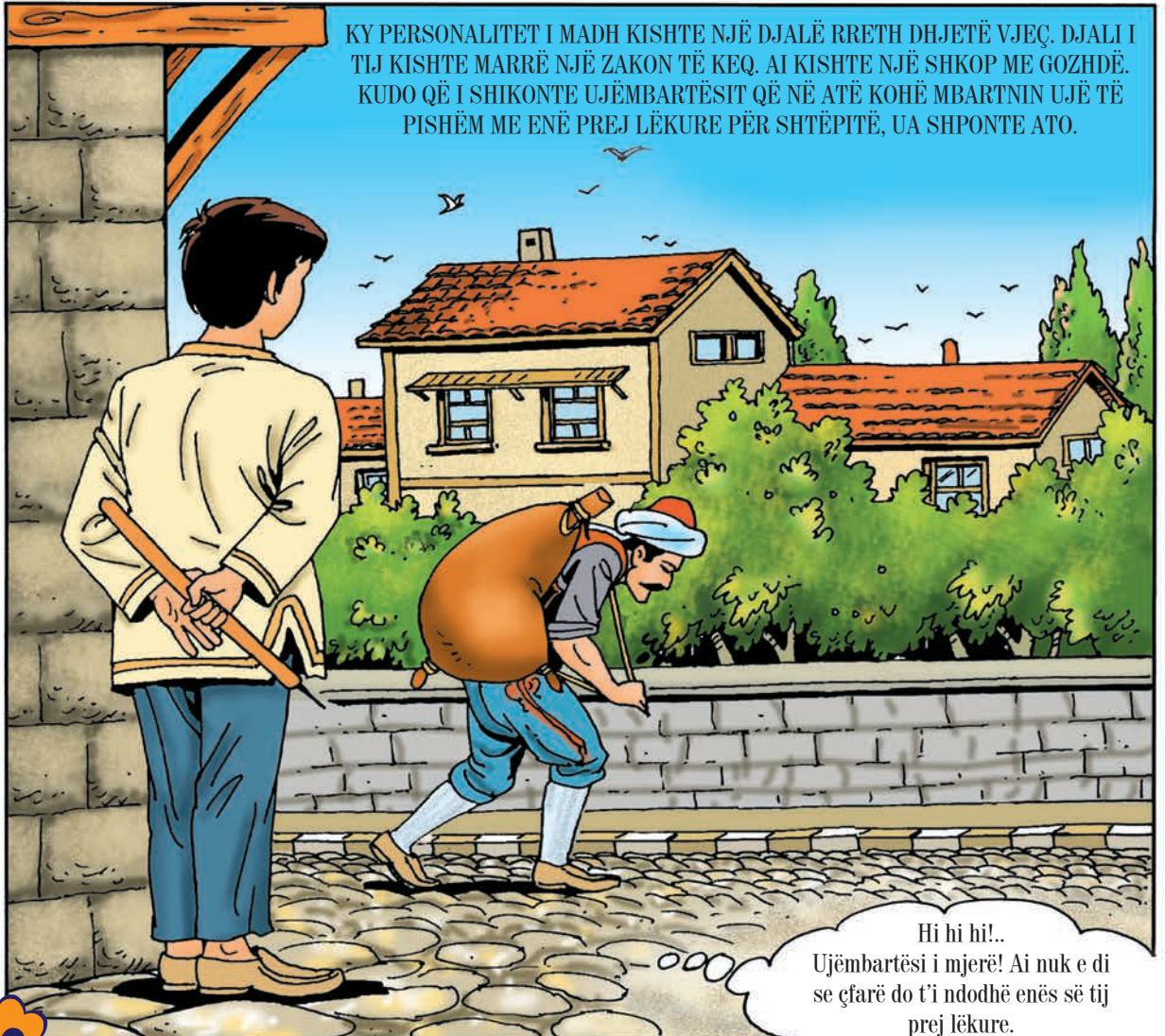
SHKOPI ME GOZHDË

Hajredin Ekmen

SHEJH EBU'L-VEFA, EMRI I TË CILIT I ËSHTË DHËNË LAGJES 'VEFA' TË STAMBOLLIT, ISHTE NJË DIJETAR I MADH QË JETOI NË KOHËN E SULLTAN MEHMET FATIHUT DHE BAJEZIDIT TË 2-të. (? – 1490)

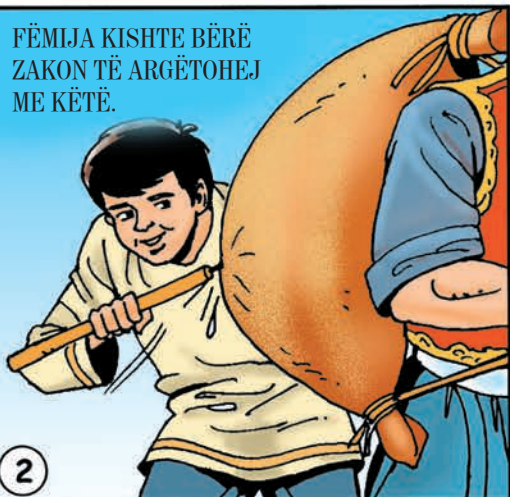

KY PERSONALITET I MADH KISHTE NJË DJALË RRETH DHJETË VJEÇ. DJALI I TIJ KISHTE MARRË NJË ZAKON TË KEQ. AI KISHTE NJË SHKOP ME GOZHDË. KUDO QË I SHIKONTE UJËMBARTËSIT QË NË ATË KOHË MBARTNIN UJË TË PISHËM ME ENË PREJ LËKURE PËR SHTËPITË, UA SHPONTE ATO.

FËMIJA KISHTE BËRË
ZAKON TË ARGËTOHEJ
ME KËTË.

2

NËSE SHPOHESHIN KËTO ENË PREJ
LËKURE KAFSHËSH, NUK MUND TË
RREGULLOHESHIN ME ARNA.

Nuk po flasim, ngaqë është djali i shejhut tonë, por ena prej
lëkure shkon në koshin e mbeturinave me një të shpuar.

Ke të drejtë, por le të
durojmë pak. Ndoshta
heq dorë.

UJËMBARTË-
SIT DURUAN
PËR PAK
KOHË, POR
FËMIJA NUK
HIQTE DORË
NGA ZAKONI
I TIJ.

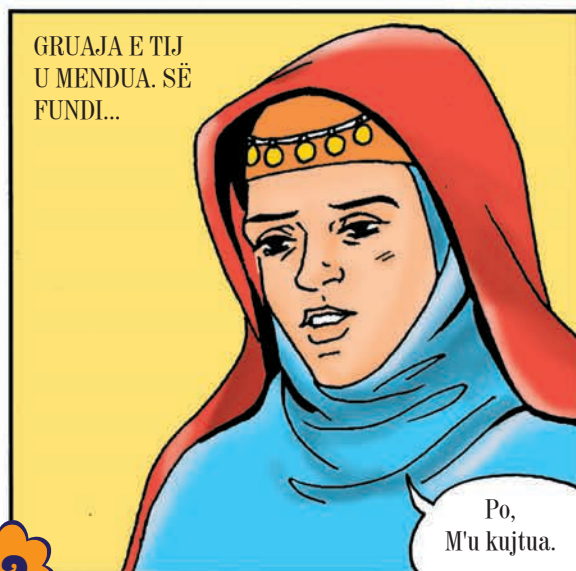
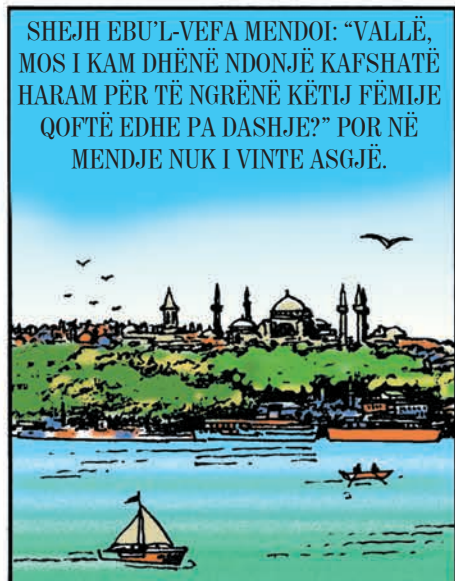

Mos e shpo
bir! O Zot, iku
edhe kjo enë
prej lëkure!

NISUR NGA KJO, ATA
SHKUAN TE EBU'L-VEFA
DHE U ANKUAN PËR
DJALIN E TIJ. KUR EBU'L-
VEFA E DËGJOI KËTË, U
HABIT SHUMË.

Si mund ta bëjë këtë një fëmijë i mbajtur me përpikëri larg ushqimit haram?

Kur fqinja doli jashtë për një punë, njërin prej portakalleve e shpova me gjilpërë dhe i piva lëngun.

Aman moj grua! Menjëherë shko te ajo, tregoji për atë që ke bërë dhe kërkoji të ta bëjë hallall!..

GRUAJA E SHEJHUT SHKOI TE FQINJA E SAJ DHE I KËRKOI HALLALLEK. FQINJA IA BËRI HALLALL ME GJITHË SHPIRT. EDHE EBU'L-VEFA I PAGOI PARATË PËR TË GJITHA ENËT PREJ LËKURE QË KISHTE SHPUAR DJALI I TIJ DHE U KËRKOI UJË-MBARTËSVE QË T'IA BËNIN HALLALL.

FËMIJËS NUK ISHTE E NEVOJSHME T'I THUHEJ ASGJË. PASI MORËN HALLALLEK PËR KËTË, FËMIJA E LA KËTË ZAKON TË KEQ. KËSHTU QË NUK I SHPOI MË ENËT PREJ LËKURE.

MEMISHXHANI

Ekrem Bektash

ME BISMILAH RRUGËN E NISËM SA MAJTAS, DJATHTAS E BITISËM...

Miq të dashur, çdo punë e mirë fillon me Bismillah!.. Pas saj shohim punën dhe bëjmë kujdes se mos na gjen gjë... Ndodh që të themi: "Ajo që më ka ndodhur mua, nuk i ka ndodhur as pulës së pjekur". Këtë e thotë shpesh xhaxha Saiti... E çfarë i ka ndodhur xhaxha Saitit? Kush ia ka sjellë në majë të hundës? Këtë do t'jua tregoj më vonë, por së pari, le të flasim për gjëra të tjera.

Mos thoni kurrë "Mua s'më gjen gjë!". Pa besmele mos hipni as në kalin e babait tuaj!..

A i dini rreziqet në rast aksidenti? E si të mos i dimë. Në çdo kohë feste, televizori jep aksiden-

tet e shumta automobilistike që ndodhin në këto raste. Sa shumë u pëlqen edhe njerëzve të dalin në televizor!..

Çdo vit populli ynë paguan taksë. Këto taksa shkojnë për ujin, rrugën dhe elektricitetin... Sidomos rrugët, parakalojnë njëra-tjetrën...

Në vendin tonë bëhen rrugë me korsi vajtjeje dhe ardhjeje. Këto rrugë i quajnë "rrugë double". Rrugët i kemi "double" por truri ynë ecën vetëm në një korsi. Askush nuk i lë rrugë tjetrit... Kalojnë me aq shpejtësi në korsinë tjetër sikur duan të bëjnë aksident. Edhe pilot po të jesh, s'të bën punë. Dy trena në një hekurudhë. Njëri vjen e tjetri shkon; njëri tren kalon sipër tjetrit; makinisti ka nxjerrë kokën dhe thotë: "Më fall!"...

Xhaxha Saiti i zbaton me shumë korrektësi rregullat e trafikut rrugor. Nuk mund ta gjesh asnjëherë gabim në trafik. Drita e kuqe, jeshile dhe e verdhë e semaforit për të janë rregulla të pashkelshëm.

Edhe nëse vendos semafor në një rrugë ku nuk kalon asnjë këmbë njeriu apo makinë, xhaxha Saiti do të presë të ndizet drita jeshile duke menduar se papritur mund të kalojë ndonjë makinë. Pastaj do të kalojë.

Një ditë, para pothuajse pesëmbëdhjetë ditësh xhaxha Saiti doli nga shtëpia me Bismillah dhe me këmbën e djathtë. Ai shkoi te stacioni i

autobuzit për t'u takuar me shokët e fëmijërisë. Bisedat në stacionin e autobusit janë gjithmonë të njëjta:

“Sa vonë vjen ky autobuzi!”

“Filan autobuz u bë e treta herë që kalon, ky yni akoma nuk ka ardhur.”

“Po të kishim ecur më këmbë, do të kishim arri-tur” etj, etj...

Pasi priti për një kohë të gjatë, autobuzi i xhaxha Saitit erdhi. Ai hodhi këmbën e djathtë në shkallën e autobusit dhe tha besmelenë... Ndonëse ju mund të bëni shumë kujdes në këtë çështje, disa mund të hipin pa Bismillah.. Sidomos kur ky i fundit është shoferi, shikoni se çfarë ndodh...

Të dashur miq, të thuash Bismillah, nuk është të lëvizësh buzët ashtu kot. Por do të thotë të veprësh me drejtësi dhe sipas rregullave që ka vendosur Allahu. Kur them besmelenë, unë e ndjej menjëherë se veprimi im është nën mbikëqyrjen e Allahut. Edhe rregullat e trafikut kështu janë... Nuk thuhet Bismillah dhe të kalosh me të kuqe. Nëse aty ndodh ndonjë aksident, nuk mund ta mbrosh veten duke thënë “...thashë edhe Bismillah...”

Nëse je shofer dhe po nget makinën, nuk do të thotë “Thuaj Bismillah!- dhe shkel gazin!”

Ja pra tani erdhi edhe koha:

Xhaxha Saiti hipi i lumtur në autobuz dhe gjeti vend për t'u ulur. U takua me shokët dhe ndërsa po kujtonin me nostalgji ditët e shkuara, vuri re se autobuzi po ecte me shpejtësi. Xhaxha Saiti mendoi me vete: “Vonë nuk jemi, edhe ndonjë urgjencë nuk kemi.” Ndërkohë një autobuz tjetër me të njëjtën ngjyrë u duk të kalonte përkrah.

Xhaxha Saiti ndoshta nuk e kishte kuptuar, por gara tashmë kishte nisur. “Një garë që do t'i mundësonte fituesit disa pasagjerë më tepër...” Që të dy shoferët e kishin harruar kuptimin e besmelesë që kishin thënë para se të niseshin dhe po shkelnin gazin për të kaluar njëri-tjetrin...

Edhe pasagjerët tashmë ishin në emocion: “Na kaloi! E kaluam!”

Pasagjerët, që normalisht ishin miq dhe flisnin e bisedonin në stacionet e autobusit, tashmë ishin bërë rivalë të njëri-tjetrit në autobuzë të ndryshëm dhe pothuajse duartrokisnin secili shoferin e tyre... E mbështesnin shoferin e tyre duke i thënë: “Jepi gaz, shofer!”

Autobuzët ecnin me shpejtësi dhe në ndalesën më të vogël, njëri e kalonte tjetrin.

Pasagjerët shikonin njëri-tjetrin nga xhamat e autobusëve dhe konkuronin duke i thënë njëri-tjetrit: “Ja, tani do t'jua kalojmë!” – dhe... duke nxjerrë gjuhën në shenjë talljeje.

Sigurisht që në të dy autobusët ndodheshin edhe njerëz si xhaxha Saiti që mendonin “Është akoma herët dhe nuk kemi ndonjë urgjencë.” Por për momentin ky mendim nuk vlerësohej aspak dhe që të dy shoferët thoshin: “Unë jam më i fort!”.

Papritur mes dy autobusëve u dëgjua një zhurmë “xhëzzz”. Xhaxha Saiti u mbështet edhe më shumë pas kolltukut, të cilin po e shtrëngonte me sa forcë kishte. Autobuzi vizatoi në rrugë një “S”, pra u vërtit në të dyja anët dhe a e qjeni se çfarë ndodhi?

Unë këtë ngjarje po e tregoj nga goja e xhaxha Saitit. Madje, tani, xhaxha Saiti nuk është as në gjendje të flasë... Autobuzi u përplas me shtyllën prej betoni të mbikalimit. Në një gjendje kiameti njerëzit u përplasën aty ku gjetën vend bosh. Ju lumtë rrugëve tokësore!.. Shtylla e betonit ishte shumë e fortë. Madje nuk u këput as edhe një copë prej saj. Po ky mbikalimi a nuk mund të bënte pak më tutje?.. Shikoni, edhe gara ngeli përgjysmë. Ose thënë ndryshe, autobuzi tjetër fitoi me pa të drejtë!..

Xhaxha Saiti ishte ulur në shkallët e autobusit... Kishte kohë që hipte në autobuz, por për herë të parë po ulej në shkallët e tij...

Në këto çaste po mundohet t'ju buzëqeshë gjysmë i shtrirë në shtrat. Ashtu merreni ju, ndonëse kjo nuk mund të quhet as buzëqeshje...

Mirëmbetshi!..

KOALA

Mete Ullusoi

Koala është një kafshë me xhep. Bën pjesë në familjen e kangurit. Në pamje i ngjan një arushi prej lodre. Ka veshë të gjatë, me push; hundë dhe sy të zinj. Nuk ka bisht. Ka ngjyrë të hirtë.

Jeton në Australi dhe ka një pamje shumë të këndshme.

Është e gjatë rreth 50 cm dhe peshon afërsisht 9 kg. Jeton mesatarisht 20 vjet.

Rritet në pyllin e Australisë në të cilin gjenden pemët okaliptus me gjethë të forta. Ushqehet me gjethet e kësaj peme. Ushqehet zakonisht gjatë natës.

Kur i vogli i koalës është gjashtë javësh, nëna koalë veç qumështit, fillon ta ushqejë atë me një lëng që e prodhon me ndihmën e zorrëve. Ky lloj lëngu përmban disa baktere, të cilat e ndihmojnë koalën e vogël të tresë gjethet e forta të okaliptusit.

Kur lind, i vogli i koalës nuk i ka të zhvilluara shqisat e të parit dhe të dëgjuarit. Kështu nëna koalë e mbart atë në xhep. Sapo lind, i vogli vendoset në xhepin e nënës. Qëndron aty për shtatë muaj me radhë dhe në këtë mënyrë vazhdon zhvillimi i tij në mënyrë të sigurt.

Kur mbush shtatë muaj, del herë pas here nga xhepi dhe fillon të ushqehet vetë. Në moshën 1-vjeçare ndërpret ushqyerjen nga gjiri i nënës dhe ushqehet vetëm me gjethë okaliptusi.

Ngaqë dy gishtat e këmbëve të para ndodhen përballë tre gishtave të tjerë, koala arrin të mbërthehet fort pas degëve të pemës.

Koalat, të cilat ushqehen me gjethe okaliptusi, ngaqë kalojnë nga një kori në tjetrën, nuk arrijnë të ambientohen dhe vdesin.

Koalat të cilat nuk jetojnë jashtë pyjeve ku kanë lindur dhe janë rritur, në më shumë se treqind lloje okaliptusi, arrijnë t'i dallojnë shumë lehtë se cilat gjethe janë helmuese.

Zakonisht është një kafshë e heshtur, por në rast rreziku lëshon një zë që mund të arrijë deri në 1 km largësi.

Në shekullin e njëzetë koalat janë gjuajtur në masë nga njerëzit për gëzofin e tyre, aq sa u vu në rrezik mbijetesa e kësaj specije. Gëzofi i tyre është shitur në Evropë dhe Amerikë.

Disa nga bakteriet që përmbajnë zorrët e saj, e ndihmojnë të tresë më lehtë gjethet e forta.

Janë kafshë me qarkullim të ngadaltë gjaku. 16-18 orë të ditës i kalojnë në mënyrë pasive ose duke fjetur.

Koalat aktualisht mbahen nën mbrojtjen e shtetit australian. Është e ndaluar gjuetia e tyre dhe mbajtja si kafshë shtëpiake.

Noton mirë dhe e shuan etjen në pellgjet që mbushen nga uji i shiut.

Janë shumë rezistente ndaj etjes. Vetëm lagështia e gjetheve që hanë mund t'ua plotësojë nevojën e ujit për një kohë të gjatë.

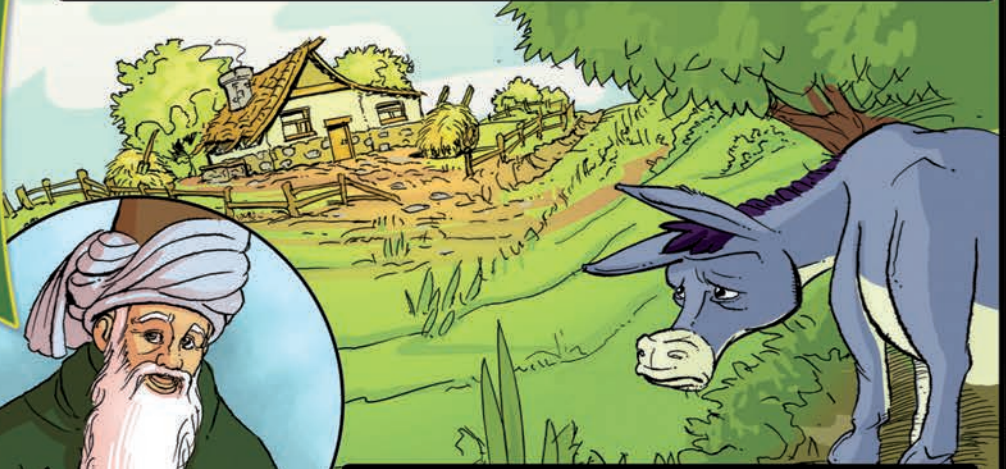

*Porralle
nga Marlana*

GOMARI MENDJELEHTË

Behlul Bera

Na ishte një herë një gomar në një çiflig, i cili hante shumë, por punonte pak. Me kalimin e kohës gomari u plak. I zoti i çifligut, që e kishte mbajtur brenda deri tani për hatër të rinisë së tij, tashmë e kishte dërguar dhe e kishte lënë në pyll. Gomari nuk vlente për asgjë.

Në këtë gjendje që ishte, e kishte shumë të vështirë të gjente bar në pyll dhe, njëkohësisht e ndjente veten të pasigurt atje.

Gomari hante bar, të cilin e gjente me shumë vështirësi, por veshin e mbante vazhdimisht të ngritur se mos dëgjonte sinjale rreziku. Mendonte me vete i frikësuar: "Në çdo çast mund të më sulmojë ndonjë kafshë e egër!"

Në të njëjtin pyll jetonte edhe luani. Ai ishte mbreti i pyllit. Të gjitha kafshët e kishin shumë frikë. Por nga një dyluftim që kishte bërë me elefantin, luani ishte plagosur dhe i lodhur nga kjo plagë nuk ishte më në gjendje të gjuante.

Një ditë luani thirri dhelpren.

Jam shumë i lodhur dhe nuk jam në gjendje të gjuaj.

Më gjej një gomar të më sjellë gjahun që kapni ju!

Dhelpra menjëherë u nis për rrugë. Kërkoj në pyll, dhe më në fund e gjeti gomarin tonë.

Qenka pak i plakur por, punën e bën.

A i ka hije një gomari si ti, të hajë këtë bar të thatë?..

Përshëndetje gomar! Ç'bën ti në këto anë?!

Mundohem të ushqehem.

Duket se ti nuk di gjë për livadhet matanë!

Dhelpra i foli gjerë e gjatë për livadhin që ekzistonte vetëm në mendjen e saj.

Ke të drejtë, po ç'të ha tjetër?..

Më në fund më pret jeta që kam ëndërruar...

Foli aq bukur, sa që gomari filloi të besonte e të ëndërronte...

Gjatë rrugës dhelpra i foli gomarit vetëm për livadhin ku do të shkonin. Vazhdonte të fliste pa fund për bukuritë e atjeshme.

Kurrë nuk ke ngrënë në jetën tënde bar të tillë. Do ta shikosh vetë! Ja, po të gënjeva!

Edhe pak e, do të shijosh bukuritë që kurrë nuk i ke parë...

Kështu është kur je gomar!

AARRRRRRRR!

Ky është një zë luani.

Prit, mos ik, o gomar!

Pse ulërite mbreti im? Ta kishe kapur sapo të ishte afruar sa duhej!

Jam përpjekur shumë për ta sjellë deri këtu!

Dhëlpër, sa s'u çmenda nga gëzimi!

Bëj të pamundurën dhe ma sill sërish!

Dhëlpër, e frikësuar nga zemërimi i luanit, u nis të kryente detyrën duke folur me vete:

Dënimin e luanit të paduruar, e heqin dhëlpër...

O i dashur, mik! Ç' ishte ajo ikje me vrap?!

Zëri i korijes ishte ai... por i ngjan pak zërit të luanit

Nëse frikësohesh kaq shpejt, harroje livadhin për të cilin të folat!

Dhelpra, përsëri, ia doli me dredhitë e saj dhe ia ktheu mendjen gomarit. Ndërsa gomari me mendjelehtësinë e tij u gënjye shpejt pas fjalëve të dhelprës.

Ç'do të kishin bërë dhelprat po të mos ishin gomerët?

Erdhëm gomar. Kur të arrijmë në krye të këtyre shkallëve, ëndrrat e tua do të bëhen realitet.

SURPRIIZË

Por mua nuk më pëlqejnë aspak surprizat.

Të lumtë gomar, vërtet je i pamend, por bën shumë punë!

Oh, ç'më gjeti!
Kërkova livadhe me bar të njomë, por humba dhe të thatin!

Kështu gomari me mendjelehtësinë e tij zgjodhi shokun e gabuar, e pësoi duke i shërbyer luanit.

FUND

MENDO PAK... E BUZËQESH

Abdullah Thaçi

Mendje s'ka, por të mëson.
Gojë s'ka, me ty flet,
Kur për ditë me të jeton,
Mik të ngushtë e ke për jetë.

(Libri)

Kur vjen vera në livadh,
Oreksin e ka të madh.
Sqepin hekur, bishtlëmuar,
Ajo barin mbledh nxituar.

(Kosa)

Që të trija motra jemi.
Motra jemi, shoqe s'jemi,
Një vëlla të vetëm kemi,
Njëra-tjetrës pas i vemi.
Një sjell lule, bukuri,
Vëllai borë dhe stuhi,
Njëra vapë, tjetra pemë,
Emrat tona kush i gjen?

(Pranvera, vera, vjeshta, dimri)

Bredh ndër lule, shkon e vjen,
Lodhje asnjëherë s'ndien.
E pastaj kutizat mbush,
T'ëmbëlsohesh, vogëlush,
A e gjen?

(Bleta)

Çfarë Si PERSE?

Zehra Aksoy

Pse shohim gjithmonë të njëjtën fytyrë të hënës?

Hënës gjithmonë i shohim të njëjtën fytyrë. Kur e shohim nga toka, mund të dallojmë pak më shumë se gjysmën, ose më të shumtën 59% të sipërfaqes së hënës. Po pse nuk e shohim dot pjesën tjetër të hënës? Nëse mendoni se nuk e shohim, ngaqë hëna nuk rrotullohet, gaboheni, ajo rrotullohet rreth vetes. Atëherë pse gjithmonë e shohim atë në të njëjtin pozicion? Kjo ndodh, sepse hëna rrotullohet në 29,5 ditë rreth vetes dhe rreth tokës. Kështu, kur në mbrëmje shohim një pjesë të hënës, në mbrëmjen e ardhshme, ngaqë hëna vjen sërish në të njëjtën pikë, shohim sërish të njëjtën pjesë të saj.

Si komunikojnë delfinët me njëri-tjetrin?

Për të hyrë në komunikim me njëri-tjetrin delfinët nxjerrin zëra të ndryshëm. Ky zë i ngjan zërit të një tullumbaceje kur shfryhet. Por kjo nuk është e vetmja mënyrë që delfinët përdorin për të komunikuar. Ata po ashtu përçojnë mesazhe të ndryshme duke tundur bishtin në ujë, duke kryer rrotullime dhe duke kërcitur dhëmbët. Ngaqë delfinët jetojnë në grupe, e lajmërojnë njëri-tjetrin në rast rreziku.

Si formohet hija?

Hije quhet errësira që formohet në anën e kundërt të sendit, që ndriçohet nga përballja me një dritë e cila shpërndahet nga burimi i dritës së një sendi tjetër. Rrezet që dalin nga një burim pikësor drite, ndjekin një rrugë të drejtë. Disa nga rrezet arrijnë të depërtojnë sendin, i cili vendoset përpara burimit të dritës, disa të tjera jo. Pjesa e cila nuk kapet nga asnjë rreze e që del nga burimi i dritës dhe ngelet pas sendit, quhet hija e plotë. Ndërsa errësira, e cila formohet nga mosdepërtimi i disa rrezeve a depërtimi i pjesshëm i disa të tjerave, quhet gjysmë hija.

Historia e ketrit të vogël

Shule Tuxhu

Dy ketra vëllezër jetonin në zgavrën e një peme të madhe. Ata i kishin ndarë punët mes tyre: Ketri i madh pastronte e rregullonte shtëpinë, ndërsa ketri i vogël mblidhte ushqim. Bënë një llogari të vogël, nga e cila dilte se, po të mblidhnin nga tre kokrra lajthi çdo ditë, do të kishin ushqim të mjaftueshëm për dimër.

Ketri i madh i bënte punët e tij në kohë dhe me shumë kujdes, ndërsa ketri i vogël, jo. Ai dilte të mblidhte lajthi. Gjente gjithmonë një shkak dhe nuk e bënte punën siç duhej. Punën e sotme e linte për nesër, duke thënë se nesër do të mblidhte më shumë. Por...

Ditët kalonin dhe ketri i madh mendonte se depoja, tashmë, ishte mbushur me ushqim. Një ditë zbriti të shikonte zgavrën-depo, ku grumbullohej ushqimi. Ç'të shikonte!.. Aty nuk kishte asnjë kokërr lajthi. Ketri i vogël kishte dalë të mblidhte ushqim, por përsëri u kthye me duar bosh. Ketri i madh u zemërua dhe i tha:

-Ku ishe, vëlla?! A shkove të mblidhje lajthi?

-Po. - u përgjigj ketri i vogël.

-Po lajthitë, ku janë?

-Unë... U gënjeva pas lojrave... dhe... Por të jap fjalën që do t'i mbledh!

-Kur?

-Nesër.

-Si mund ta lësh punën e sotme për ne-

sër? Sa kohë u bë që e bën këtë veprim? - Pashë zgavrën. Deri tani duhet të ishin mbledhur 150 lajthi, por aty nuk kishte as edhe një kokërr. Më thuaj të vërtetën...?

-Nesër do t'i mbledh të gjitha.

-Në një ditë!?

-Po, por...

-Po të jap tre ditë kohë... të mbledhësh lajthitë e të gjitha ditëve që ke çuar dëm!

Ketri i vogël filloi të mendonte se si do t'i mblidhte lajthitë. Gjithë ato lajthi... A mund të mblidheshin për tri ditë? Po ta kishte bërë punën në kohën e duhur, tani nuk do ta kishte të vështirë. U pendua shumë për këtë. Po ta kthente edhe njëherë kohën pas, nuk do ta bënte më këtë gabim. Pas pak mërzinë në fytyrë e ktheu në një buzëqeshje dinake dhe tha: "Po!" Pa humbur kohë shkoi me vrap te gjyshi buf dhe i tha:

-Dua të bëj një makineri kohore!

-Një e tillë nuk ekziston, bir. - tha bufi e qeshi me të madhe.

Ketri i vogël nuk u besoi fjalëve të bufit. Shkoi në bibliotekë.

"Atëherë, do e bëj vetë. Duhet të kthehem patjetër në të shkuarën." - tha me vete.

Mori një libër në dorë dhe filloi ta shfletonte. Faqet e librit kishin formula, veprime, modele makinerishë,

"Kjo makina, këtu, po, po kjo do të jetë makina me të cilën mund të udhëtoj në kohë! T'i shënoj këto, edhe këto..., dhe të filloj menjëherë nga puna." - mendoi ketri.

Filloi me shpejtësi të bënte makinën që tregoj në skemë. Kështu do të kthehej mbrapa në kohë, vëllai i madh nuk do të mërziqej më me të, dhe ai nuk do të detyrohej t'i mblidhte lajthitë në tre ditë.

Punoj pa pushuar për tri ditë radhazi dhe më në fund e mbaroi makinerinë. Sipas tij, kjo ishte makina kohore. E kurdisi që të shkonte një muaj pas, pra e çoi te tridhjeta. E hapi kapakun, hyri brenda dhe makina filloi të punonte. Rrotullohej pa ndalur, por ketri nuk dinte çfarë të bënte. Filloi t'i përzihej diçka në stomak e t'i merreshin mendtë. Nuk duroi më dhe filloi të bërtiste:

-Ndhmë! Ndhmë! Të më nxjerrë dikush nga këtu!-Ndhmëëë!..

Ata që ia dëgjuan zërin, erdhën menjëherë pranë, por nuk e kuptuan se ç'po ndodhte... Thirrën bufin, sepse ai kuptonte nga këto gjëra. Bufi e pa mirë makinën, butonat e saj dhe më në fund e ndaloi. Ketri i vogël doli nga makina, por nuk mund të qëndronte dot në këmbë, sepse ende i merreshin mendtë. I shushatur u shtri përtokë duke pëshpëritur me vete se ia kishte dalë, sepse mendonte se kishte udhëtuar në kohë.

Të gjithë po e shikonin të habitur. Ndërsa bufi filloi të qeshte me të madhe.

-Po kjo, more ketër, nuk është makinë

kohore. Kjo është makineri për të përzier brumë!

-Si ka mundësi? Kjo... makinë... është... për të përzier brumë?! - foli ketri dhe uli kokën i turpëruar.

-Po, - vazhdoi bisedën bufi. - Unë të pata thënë se nuk ekzistonte një makinë me të cilën mund të udhëtosh në kohë. Nuk mund të kthehesh pas në kohë! Për këtë arsye, duhet ta vlerësojmë mirë kohën, sepse koha e humbur nuk kthehet pas.

* * *

Kur u kthye ketri në shtëpi, Ketri i madh që kishte marrë vesh çdo gjë, i tha:

-Nuk po të pyes për lajthitë, sepse e shoh se çfarë ke bërë këto tre ditë...

-Domethënë edhe këto tre ditë i kam çuar dëm...

-Nuk kanë shkuar edhe aq dëm, sidoqoftë ke bërë një makineri për të përzier brumë...
- Këtë lajm e mësova nga bufi.

Këto fjalë e bënë të qeshin edhe ketrin e vogël.

Që atë ditë ketri i vogël të gjitha punët i bënte në kohën e duhur. E gjitha kjo histori që i ndodhi ishte një mësim i vlefshëm për të.

NJË LULESHTRYDHE

Ishin dikur tri rosëza: Lulekëmbora, Luleshqerra dhe Pupla! Po kush i kishte quajtur ato kështu? Nëna. Pse? Se Lulekëmbora këlthiste gjithnjë me zë të hollë dhe të gëzueshëm; Luleshqerra ishte e bardhë, vetëm sqepin e kishte të verdhë; kurse Pupla quhej me këtë emër ngaqë një pupël në krahët e saj gjithë kohën i lëkundej, duke dalë jashtë rradhës së të tjerave.

Shkuan për të shëtitur: Lulekëmbora, Luleshqerra dhe Pupla. Ecën, ecën dhe gjetën një luleshtrydhe. Kush do ta hajë luleshtrydhen?

Luleshtrydhja është një, kurse ato, pa shiko sa janë: Lulekëmbora, Luleshqerra dhe Pupla.

U grindën, u grindën dhe gati u kacafytën.

U dëgjua fëshfëritja e gjetheve të thata të lajthisë, rënë midis kaçubeve.

Doli andej Iriqi plak dhe i mençur.

-Kush bën zhurmë këtu?

-Ne, - thanë Lulekëmbora, Luleshqerra dhe Pupla. – Nuk dimë se si të ndajmë një luleshtrydhe midis nesh.

-Po ju, të trija, një nënë keni?

-Një! – thanë rosëzat.

-Hë, dhe ç'thoni se duhet bërë me luleshtrydhen? – pyeti Iriqi plak e i mençur.

-Duhet t'ia çojmë nënës! – u gëzua Lulekëmbora, Luleshqerra dhe Pupla. – Po kush do ta shpjerë? – Luleshtrydhja është një, ne jemi tri.

Lulekëmbora tha:

-Nëse e mbaj unë, si do të mund të këlthas?

Pupla tha:

-Nëse e mbaj unë luleshtrydhen, atëherë si do të mund të drejtoj puplën?

Luleshqerra tha:

-Kurse unë nuk kam për të bërë asgjë. Po e mbaj unë luleshtrydhen.

Luleshqerra mori luleshtrydhen dhe u nisën në shtëpi.

Lulekëmbora ecte përpara dhe gjithë gëzim këlthiste me zërin e saj të hollë. Luleshqerra rëndë-

rëndë çapitej pas saj dhe me shumë kujdes mbante në sqepin e verdhë luleshtrydhen e bukur, ndërsa Pupla vraponte prapa duke drejtuar puplën e pabindur.

Nënës i pëlqeu shumë, shumë luleshtrydhja.

LEON TOLSTOI

QENTË ZJARRFIKËS

Nëpër qytete ndodh shpesh që kur digjet ndonjë shtëpi, fëmijët mbeten brenda, nga që fshihen nga frika dhe tymi. I mbulon e s'duken. Prandaj, në Londër, për t'i shpëtuar këta fëmijë, mbajnë disa qen të stërvitur. Këta qen rrojnë bashkë me zjarrfikësit. Një qen i tillë, Boboja, shpëtoi nga zjarri në Londër dymbëdhjetë fëmijë.

Një ditë zjarrfikësit vrapuan tek një shtëpi, që kishte marrë zjarr. U doli përpara një grua. Ajo qante. U tha se kish harruar në shtëpi

vajzën e saj dy vjeçe.
Zjarrfikësit i thanë
Bobos të shpëtonte

vajzën. Boboja ngjiti shkallët me vrap dhe u zhdruk përmes tymit. S'kaluan as pesë minuta, kur ai po dilte nga shtëpia bashkë me vajzën e vogël, të cilën e kishte kapur me dhëmbë nga këmisha dhe e mbante në gojë. Zjarrfikësit e përkëdhelën qenin dhe e panë mos ishte përcëlluar. Po Boboja u nis përsëri me vrap në shtëpi. Zjarrfikësit menduan se do të kish mbetur dhe ndonjë njeri tjetër brenda. Po, kur qeni u kthye, të gjithë qeshën: Këtë radhë ai mbante në gojë një kukull të madhe!

SUPER ZBAVITJE

Sudoku

Plotësoni çdo rresht, kolonë dhe kutizë, në mënyrë që, çdo shifër nga 1 deri te 9, të shfaqet një dhe vetëm një herë.

Plotësoni vendet bosh të figurës me alternativat që u janë dhënë.

	2			7		1	4
	8			4	6		2
4		9				7	
			8				1
8		1	4	7		2	
2		5			9		3
	3			1	4		
	7		2	9			3
1	5					9	2

Nëse i vendosni numrat që janë poshtë tabelës nga e majta në të djathtë dhe nga sipër poshtë, do të përftoni shumën 36. Gjejini, pa humbur kohë...

	8		
18			8
		5	15
	15	7	

3,4,16,10,9,11,2,5,8

- a) b) c) d) dh)
- e) ë) f) g) gj) h)

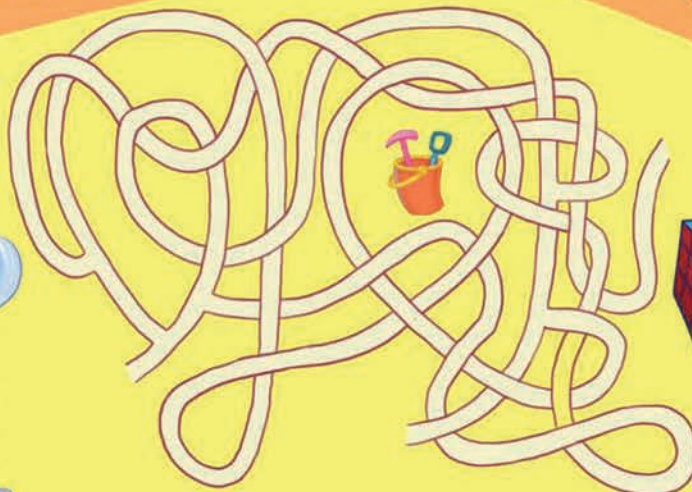
Gjej 7 ndryshimet!

Gjeni hijen
e saktë
të pëllumbit.

LABIRINT

Nëse sytë nuk lotojnë,
në zemër nuk formohet
ylberi!

J.V. Chene

Kur lind keci në vathë,
mbarohet dhe bari në lëndinë.

Risk

Nëse e mëson diçka
përmendësh, nuk do të
thotë se e di atë.

Montaigne

Në zemrën e
çdo nxënësi
qëndron një "Të
lumtë!".

Njeri i madh është ai
që nuk e humb shpirtin
fëmënor!

Legge

Ata që rilindin me dije,
nuk vdesin!

Aliu r.a.

Fol pak,
dëgjo
shumë!

Mikun më të ngushtë
kemi hijen, por edhe ajo
kërkon kohë me diell
për të na ndjekur.

Xhenap Sahabettin

Gjuha e njeriut të
zgjuar rrjedh nga
zemra. Ai flet duke
menduar!

Aliu r.a.

Ai që thotë "punën e sotme do
ta bëj nesër", nuk bën asgjë. A
nuk është e sotmja e nesërmja
e së djeshmes?

Mehmet Akif

Unë nuk e lë
punë për.....

Çfarë je
ti, more,
krimb?
Nuk ke
as sy, as
dhëmbë,
as ve-
shë..!

Pse habitesh?
Edhe në mesin
tuaj ka të
pafytyrë, të
pandërgjegj-
shëm, të pa-
mëshirshëm,
të pabind-
shëm..!

Silluni aq mirë me
njerëzit, saqë edhe
armiqtë të qajnë për
vdekjen tuaj!..

Aliu r.a.

Lagjija Jonë

Tani në dorën tuaj...

i gjeni pranë shtëpisë botuese "Progresi"

